

Tapahtumat ja niiden toteutus

Tiina Ikonen, Marttaliitto
Markus Seppälä, SLL

Suomen
luonnonsuojeluliitto

13.4.2019

Martat ja VieKas Life –hanke 2018-2023

Koulutamme (Marttaliitto)

- Viisi koulutustilaisuutta (13.4.2019 ja 4 x vuosina 2020-2021)
 - Osallistuu 250 puutarhamarttaa, he vievät tiedon edelleen 3 000 martalle (2019-2021)

Neuvomme (Marttaliitto ja marttapiirit)

- 50 yleisöluentoa (2020-2022)
- 6 verkkoluentoa (2021-2023)
- 64 x Martat neuvoo chattia (2020-2023)

Jaamme tietoa ja innostamme toimintaan (Marttaliitto)

- Martat-lehti (45 000 jäsentä)
- Verkkosivut
- Some (facebook, twitter, instagram)

Opinnollistaminen VieKas -Vieraslajit kuriin! (Marttaliitto)

VieKas – koulutetut puutarhamartat

- Vieraslajien havainnointi ja ilmoittaminen (kansalaistiede)
- Vieraslajien torjunta omasta pihapiiristä/lähiympäristöstä ja torjunnasta ilmoittaminen
- Tiedon vieminen eteenpäin ja toisten marttojen innostaminen vieraslajien torjuntaan
 - Järjestävät aiheesta marttailtoja/ marttatapahtumia
 - Vähintään 2 tapahtumaa/puutarhamartta, joissa tavoitetaan yhteensä 25 marttaa
 - Yhdistysilta, vieraslajikävely, torjuntatapahtuma...
- Yhteistyö ja osallistuminen Luonnonsuojeluliiton / muiden tahojen järjestämissä vieraslaji -tapahtumissa. Kannustetaan myös muita osallistumaan!

Marttaillassa tutustutaan vieraslajeihin!

Viekkat vieraat – opas toimii hyvin tilaisuuden runkona

- Johdanto
- Mikä on vieraslaji, miten se eroaa tulokaslajista?
- Milloin vieraslajista on haittaa?
- Tunnista, ilmoita ja torju haitalliset vieraslajit
- Vieraslajien torjunta
 - Jättiputket, jättipalsami, keltamajavankaali
- Vieraslajit puutarhassa
- Älä päästä kasveja luontoon
- Näin estät haitallisten lajien leviämisen puutarhasta
- Mitä haitallisten vieraslajien tilalle?

Lisäksi

- Keskustellaan lähialueen vieraslajiesiintymistä
- Tutustutaan vieraslajiesiintymään ja torjuntaan käytännössä
- Ilmoitetaan yhdessä havainnot ja torjunta vieraslajiportaaliin

Kuva Tiina Ikonen

Mukava tehdä yhdessä!

– muistilista yhdistyksen järjestämiin torjuntatalkoisiin

**Torjuntaan tarvitaan aina
maanomistajan lupa**

**Suunnittele tapahtuma ja torjuntatyö
huolellisesti**

- Käy kohteessa edeltä käsin
- Oikea ajankohta torjuttavalle lajille
- Torjuntatapa lajikohtaisesti (välineet)
- Rajaa aika, tavoite ja alue
- Mitä jätteelle tehdään?
- Yhteistyötahot
- Tiedota ajoissa

Vapaaehtoisten ohjeistus

- Edeltä käsin kokoontumispaikka ja –aika sekä varustus
- Esittele kohde ja kerro mitä tehdään ja mitä hyötyä tästä on ympäristölle?
- Esittele torjuttava vieraslaji, torjuntatapa ja kerro mitä jätteelle tehdään
- Kerro tapahtuman tavoite
- Kerro tauot ja tarjoilu
- Lopuksi kokoonnutaan ja katsotaan mitä on saatu aikaan – LOPPUTULOS PALKITSEE!
- Sovitaan seuraava kohde?
- Kohteeseen palaaminen myöhemmin

Kuva Tiina Ikonen

Tapahtumien ja toiminnan raportointi Marttaliittoon

Tapahtuman jälkeen puutarhamartta ilmoittaa tapahtuman

- [www.martat.fi /viekas/](http://www.martat.fi/viekas/) sivustolla vastaamalla kyselyyn
- yhdistyksen toiminnan tilastoinnista vastaavalle, joka tilastoi neuvonnan vapaaehtoistoimintaan.

Aineistoa tapahtumien tueksi

- Viekkaat vieraat –opasta on jonkin verran yhdistystapahtumiin
- www.martat.fi/viekas/
 - Koulutuspäivien PowerPoint-aineistot on ladattavissa sivuilta
 - Sähköinen versio Viekkaat vieraat –oppaasta
 - Tapahtumista ilmoittaminen
- www.sll.fi/viekas-life
 - Hankkeen logot, lajikuvia, ohjeita vieraslajiviestintään ja tapahtumien järjestämiseen
 - VieKas LIFE -hankkeen uutiset, materiaalit, SLL tapahtumien tapahtumakalenteri
- www.vieraslajit.fi/

VieKas-yleisötapahtumien mallit **SLL:n piireille ja paikallisyhdistyksille**

(Hanke tekee ohjeistukset tapahtumien järjestämiseksi)

Huom! Kaikki tapahtumat soveltuvat jäsenhankintaan!

VieKas vieraslaji-info- & kansalaistieteilijöiden rekrytointitilaisuus

- (n. 2h, valmis esitys soveltuu kaikkialle Suomeen + lajidemo tilan vieressä aina kun mahdollista)
- Kunta ja muut kumppanit voivat jakaa vastuita ja kustannuksia

VieKas vieraslajikävely

- Kierretään tutustumassa useaan kasvilajiin, hanke tuottaa valmiit ”repliikit” lajirasteilla

VieKas vieraslajitalkoot

- Perinteiset kitkentätalkoot, mutta talkooväkeä voi houkutella saunalla, tarjoiluilla tai elävällä musiikilla.
- Hanke voi auttaa torjunnan suunnittelussa, kunta ja muut kumppanit voivat jakaa vastuita ja kustannuksia

VieKas kartoitusretki

- Tehdään luontoretki ja ilmoitetaan havainnot alueelta, josta ei vielä löydy vieraslajihavaintoja laji.fi-tietokannasta
- Skaalautuu myös isommaksi tapahtumaksi, johon voi houkutella yhteistyökumppaneita mukaan

Suomen
luonnonsuojeluliitto

VieKas infotilaisuus (kansalaistieteilijöiden rekrytointi): n. 2 h + lajideo luonnossa (jättipalsami) aina kun mahdollista

- Osallistuja oppii haitallisista vieraslajeista, niiden leviämistavoista ja haitallisista vaikutuksista luontoon, terveydelle ja taloudelle. Esimerkkilajeina käytetään jättipalsamia, jättiputkia sekä keltamajavankaalia.
- Perehdytään arjen **helppoihin tapoihin ja valintoihin**, joilla **voi omalla toiminnallaan ehkäistä** uusien vieraslajien leviämistä maahan **sekä hillitä** jo maassa luontoon karanneiden **leviämistä**.

KAHVITAUKO

- **Perehdytetään osallistuja SLL:n ja Luomuksen yhteistyössä rakentamiin työkaluihin:**
 - Vieraslajit.fi -portaalin yhteyteen avattava **kansalaistoimintaan aktivoiva verkkosivusto**
 - Älypuhelinkäyttöön suunniteltu **vieraslajihavaintojen ilmoituslomake**
 - Älypuhelinkäyttöön suunniteltu **torjuntatietojen ilmoituslomake**
- Lopuksi opastetaan mistä löytyy:
 - Hyviä ohjeita omatoimiseen torjuntatyöhön
 - Talkoiden järjestämiseen
 - Tietoa lähellä järjestettävistä kartoitus-, kitkentä- tai muista tapahtumista.

Tapahtumasuunnittelun tukena ovat hankkeen ohjeistukset, materiaalit ja työntekijät

Torjuntatalkoot

- Talkookohteen, kohdelajin ja ajankohdan valinta?
- Suositus: Jättipalsami keskeisellä paikalla
- Yhteistyökumppaneiden löytäminen
- Vastuiden (ja kustannusten) jakaminen
- Työkalut, vakuutukset, kitkentäjäte
- Vapaaehtoisten ohjaaminen
- Viestintä ja markkinointi

Tapahtumien raportointi hankkeelle!

Tapahtuman suunnittelu/viestintäohjeet ja muistilistat (TULOSSA)

Mitä muuta ohjeistusta tarvitaan?

Info-/koulutustilaisuudet

- Yhteistyökumppanit (=lisää väkeä)
- Mistä tila, tarjoilu (viihde)?
- Viestintä ja markkinointi

Luontoretket ja vieraslajikartoitukset

- Kohteen ja lajien valinta
- Yhteistyökumppanit (=lisää väkeä)
- Viestintä ja markkinointi

Ohjeistusta ja materiaalia voidaan tuottaa tarpeen mukaan

– hanke palvelee teidän vieraslajityötänne

Esimerkkejä:

- Miten parhaiten hyödyntää tilaisuus tehdä jäsenhankintaa?
- SLL: miten vieraslajiargumentteja voi hyödyntää muussa suojelutyössä (kaavoitus, luonnonhoito, metsät, perinnebiotoopit, vesiensuojelu)
- Miten saada kunta, järjestöt ja yrityksen mukaan vieraslajitoimintaan
- Vieraslajien kartoitus- ja torjunta myytävänä palveluna esim. kunnille

Suomen Luonnonsuojeluliitto

Markus Seppälä
markus.seppala@sll.fi
p. 044 3069 546

Suomen
luonnonsuojeluliitto

Marttaliitto

Asta Kuosmanen
asta.kuosmanen@martat.fi
p.050 5731 765

Tiina Ikonen
tiina.ikonen@martat.fi
p.050 3394 262

